

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра фінансів та економіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
(шифр і назва навчальної дисципліни)

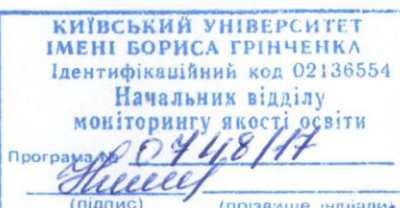
напрямок підготовки

6.030508 Фінанси і кредит

(шифр і назва напрямку підготовки)

інститут, факультет, відділення

Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Фінансові системи зарубіжних країн для студентів галузі знань галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» спеціальності 6.030508 Фінанси і кредит

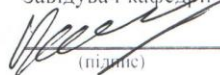
Розробник:

Сосновська Ольга Олександрівна, доцент кафедри фінансів та економіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів та економіки.

Протокол від «1» 02 17 року № 7

Завідувач кафедри

(підпис)

Рамський А.Ю.
(прізвище та ініціали)

 - О.О. Сосновська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Нормативна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки
	<u>6.030508 Фінанси і кредит</u>	
Модулів – 5	Освітній рівень: «перший бакалаврський»	Рік підготовки 2-й
Змістових модулів – 5		Семестр 4-й
Індивідуальні завдання: орієнтовна тематика індивідуальних завдань додається (див. п.9)		
Загальна кількість годин – 150		Лекції 36 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 4		Практичні 34 год.
	Модульний контроль 10 год.	
	Самостійна робота 70 год.	
	Семестровий контроль – 30 год.	
	Вид контролю у 4-му семестрі – Залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 44% / 56%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає в розширенні та поглибленні теоретичних знань студентів з питань структури та основ функціонування фінансових систем зарубіжних країн.

Завдання курсу – дати в необхідному обсязі матеріал стосовно структури, основ функціонування фінансових систем зарубіжних країн, визначити основні напрямки глобалізації світових фінансових потоків.

Програма курсу передбачає послідовне вивчення теоретичних основ функціонування фінансів в зарубіжних країнах, принципів і конкретних форм організації фінансових відносин у різних сферах життєдіяльності суспільства.

По завершенні вивчення дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» студенти повинні **знати**:

- принципи організації сучасних фінансових систем;
- роль та місце національних фінансових систем в системі міжнародних економічних відносин;
- особливості організації фінансових відносин в різних країнах світу;
- можливі напрямки удосконалення організації фінансів у різних країнах;
- основні напрямки глобалізації світових фінансових потоків;
- закономірності розвитку світової економіки;
- характерні риси економічного розвитку країн;
- особливості внутрішньої економічної політики зарубіжних країн.

вміти:

- визначати роль та місце національних фінансових систем в сфері міжнародних економічних відносин;
- об'єктивно та грамотно оцінювати економічні процеси, що відбуваються в світі;
- аналізувати основні проблеми розвитку окремих національних фінансових ринків;
- орієнтуватися в особливостях національних фінансових систем зарубіжних країн;
- аналізувати основні тенденції глобалізації фінансових ринків та спрямованість світових фінансових потоків;
- визначити прогресивні напрямки економічного розвитку;
- давати порівняльну характеристику моделей побудови фінансових систем зарубіжних країн;
- використовувати макроекономічні показники для обґрунтування висновків розвитку національних економік.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика фінансових систем зарубіжних країн.

Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем.

Сутність та класифікація фінансів. Особливості побудови та функціонування централізованих та децентралізованих фінансів. Державна політика в сфері фінансів в країнах з розвинутою ринковою економікою. Фінансові методи і моделі регулювання соціально-економічних процесів у західних державах. Поняття фінансової системи. Структурні елементи фінансових систем та їх особливості. Механізм функціонування державних видатків. Особливості мобілізації державних доходів в країнах з розвинутою ринковою економікою. Особливості організації фінансів підприємств в країнах з розвинутою ринковою економікою. Структура, інструменти і учасники фінансових ринків у зарубіжних країнах. Страхування як елемент фінансової системи розвинутих країн.

Тема 2. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах.

Особливості управління фінансовими ресурсами в зарубіжних країнах. Загальнодержавні фінанси як центральна ланка фінансових систем зарубіжних країн. Бюджетні системи в зарубіжних країнах. Поняття бюджетної класифікації. Структура доходів та видатків державного бюджету. Бюджетний процес і бюджетний рік у зарубіжних країнах. Особливості стадій бюджетного процесу. Організація казначейської системи виконання бюджету. Місцеві бюджети і міжбюджетні відносини в зарубіжних країнах.

Тема 3. Податкові системи зарубіжних країн.

Історія виникнення податків. Значення та роль оподаткування. Економічна природа податків. Принципи оподаткування. Місце податків в фінансовій системі зарубіжних країн. Поняття та основні риси сучасних податкових систем. Принципи побудови податкових систем: економічні, організаційні, юридичні. Еволюція структури податкових систем. Елементи податкової системи. Класифікація податкових систем. Напрями податкової політики та податкова конкурентоспроможність. Подвійне оподаткування та механізми його усунення.

Змістовний модуль 2. Фінансові системи розвинутих країн світу.

Тема 4. Фінансова система сполучених штатів Америки.

Загальна характеристика фінансової системи США, її структура. Федеральний бюджет: його доходи і видатки. Фінанси штатів і місцевих органів влади. Особливості міжбюджетних відносин. Призначення спеціальних фондів в США. Бюджетний процес в США. Напрямки фінансової і бюджетної політики при діючому президенті США. Державний борг і бюджетний дефіцит. Практика внутрішніх і зовнішніх запозичень федерального уряду і місцевих органів влади. Характеристика податкової політики США.

Тема 5. Фінансова система Канади.

Фактори економічного розвитку Канади. Природно-ресурсний фактор. Геополітичний фактор. Структура та динаміка розвитку економіки Канади. Промисловість. Аграрний комплекс. Сфера послуг. Внутрішня політика. Зовнішньоекономічна політика. Соціально-економічний розвиток країни. Роль держави в економіці. Особливості бюджетного устрою Канади. Характеристика бюджетної системи країни. Функції органів управління фінансами. Організація бюджетного процесу в Канаді. Органи державного фінансового контролю в Канаді. Державний кредит, структура і динаміка державного боргу Канади. Характеристика податкової системи Канади. Особливості реформування та розвитку міжбюджетних відносин в Канаді.

Тема 6. Фінансова система Японії.

Фактори економічного розвитку Японії та їх національна специфіка. Антифеодальна революція «Мейдзі» (1867-1868рр). Реформи 1940 рр.: демілітаризація економіки, антимонопольні доходи, аграрна реформа. «Шокова терапія Доджа», бюджетна реформа, кредитна політика та валютна реформа, податкова реформа Шоупа. Організаційна структура

японського бізнесу. Побудова моделі демократичного капіталізму. Особливості соціальних відносин в японському суспільстві та специфіка менталітету японських працівників. Сучасна структура економіки Японії та динаміка її розвитку. Внутрішня та зовнішня економічна політика. Фінансово-економічний розвиток Японії в 90-х рр. Суть корпоративної ринкової економіки Японії. Джерела стрімкого зростання. Структура фінансової системи Японії. Державний бюджет, його склад, структура, динаміка бюджетних доходів і витрат. Призначення бюджету розвитку. Характеристика бюджетного процесу в Японії. Організація фінансового контролю. Бюджетний дефіцит і державний борг Японії. Фінанси місцевих органів влади. Витрати місцевих бюджетів. Місцеві податки. Дефіцитність місцевих бюджетів і збільшення заборгованості органів місцевого самоврядування. Призначення спеціальних фондів в Японії. Фінанси підприємств і японська модель корпоративного управління, особливості японського стилю управління. Характеристика податкової системи Японії.

Тема 7. Фінансова система КНР.

Етапи ринкових перетворень в Китаї. Особливості державного бюджету КНР. Фінансування соціального забезпечення. Фінансування сільського господарства. Фінансування освіти, науки та оборони КНР. Місцеві фінанси КНР. Особливості оподаткування в КНР. Вплив податків на фінанси підприємств та домогосподарств. Деякі особливості доходів населення КНР та їх оподаткування. Проблеми фінансів державних підприємств і ринку робочої сили КНР та шляхи їх вирішення. Банківська система Китаю.

Змістовний модуль 3. Фінансові системи Європейського Співтовариства та окремих країн ЄС.

Тема 8. Загальна характеристика фінансової системи Європейського Союзу.

Соціально-економічна природа європейської інтеграції. Роль ЄС у загальному розвитку. Етапи економічної інтеграції в Європі. Створення та розвиток ЄС. Інституціональна структура ЄС. Склад загального бюджету і перерозподіл фінансів в державах ЄС. Бюджетний процес та державний фінансовий контроль. Принципи організації оподаткування в ЄС та напрямки гармонізації податкового законодавства. Короткострокові економічні результати введення євро і розширення ЄС. Актуальні проблеми та перспективи розвитку ЄС в сучасних умовах господарювання. Відносини України з ЄС та іншими міжнародними організаціями.

Тема 9. Фінансова система Німеччини.

Особливості сучасної ринкової соціальної економіки Німеччини. Склад фінансової системи Німеччини. Бюджетний устрій Німеччини на принципах афіксального федералізму. Система вертикального і горизонтального вирівнювання. Основні напрямки фінансової політики. Напрямки реформування міжбюджетних відносин. Державний бюджет Німеччини: його доходи і видатки. Характеристика бюджетного процесу в Німеччині. Проблема державного боргу і дефіциту бюджету в Німеччині. Призначення спеціальних урядових фондів. Бюджети земель і громад Німеччини. Принципи надання бюджетної допомоги Землям, що мають податковий потенціал нижчий ніж інші. Позитивні та негативні наслідки об'єднання Німеччини. Фінанси підприємств і німецька модель корпоративного управління. Характеристика податкової системи Німеччини. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи Німеччини.

Тема 10. Фінансова система Франції.

Основні соціально-економічні показники розвитку країни. Структура фінансової системи Франції. Характеристика доходів та видатків державного бюджету Франції. Збільшення витрат державного бюджету і їх причини. Військові витрати, їх динаміка. Витрати на економіку, їх вплив на структурну перебудову в промисловості і аграрному секторі. Витрати на соціальне забезпечення, їх динаміка. Зміст та призначення соціального бюджету. Державні цільові програми соціального захисту населення у Франції. Бюджетний процес у Франції. Роль і значення місцевих фінансів у фінансовій системі Франції. Призначення спеціальних урядових фондів, їх склад. Державний кредит. Загальний обсяг державної заборгованості, зміна в її структурі за останні роки. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності.

Характеристика податкової системи Франції. Державний податковий контроль у Франції.

Тема 11. Фінансова система Великобританії.

Особливості англосаксонської макроекономічної моделі розвитку Великобританії. Економічна політика в період «тетчеризма». Особливості грошово-кредитної політики. Основні напрямки фінансової політики лейборизму. Загальна характеристика Великобританії. Державний бюджет, його доходи і видатки. Характеристика військових витрат. Витрати на утримання державного апарату. Бюджетний процес в Великій Британії. Характеристика органів державного фінансового контролю Великобританії. Характеристика державного боргу і дефіциту бюджету Великої Британії. Шляхи подолання дефіциту державного бюджету. Призначення спеціальних фондів. Особливості формування місцевих фінансів. Особливості міжбюджетних відносин. Субсидії центрального уряду. Призначення і види місцевих позик. Фінанси корпорацій і англо-американська модель корпоративного управління. Характеристика податкової системи Великобританії. Фінансова політика Великої Британії і Європейський Союз.

Змістовний модуль 4. Фінансові системи Скандинавських країн.

Тема 12. Специфіка соціально-економічного розвитку Скандинавських країн.

Історичні та національно-культурні особливості Скандинавських Країн. Специфіка державного регулювання. Функціонування державного сектору. Рівень оподаткування. Основні макроекономічні показники розвитку Скандинавських країн. Особливості побудови фінансових систем. Структурні елементи фінансових систем.

Тема 13. Фінансові системи Швеції та Норвегії.

Поняття “шведська модель”. Система соціального страхування у Швеції. Бюджетний устрій. Структура бюджетної системи. Державний бюджет Швеції, склад і структура його доходів та видатків. Фінанси місцевих органів влади. Податковий контроль. Податкова система Норвегії та Швеції. Фінансове вирівнювання у Швеції. Тенденції фінансово-економічного розвитку Скандинавських країн. Проблеми розвитку фінансових систем Скандинавських країн.

Змістовний модуль 5. Фінансові системи окремих постсоціалістичних та соціалістичних країн

Тема 14. Фінансова система Польщі.

Державні фінанси Польщі. Особливості побудови бюджетної системи. Доходи та видатки Державного бюджету. Джерела фінансування дефіциту бюджету. Бюджет одиниці місцевого самоврядування. Особливості бюджетного процесу в Польщі. Опрацювання та ухвалення державного бюджету. Засади і порядок виконання закону про бюджет. Реформа місцевого самоврядування і фінансів у Польщі. Види податків і зборів у Польщі та їх вплив на доходи підприємств і домогосподарств. Шляхи оптимізації дохідної бази бюджетів усіх рівнів: досвід Польщі та можливості його застосування в Україні.

Тема 15. Фінансові системи інших постсоціалістичних країн.

Фінанси Чехословаччини до реформи 1991 року і після неї. Напрями і проблеми реформування фінансової системи Чехословаччини на початку 90-х років 20 ст. Загальна характеристика податкової реформи та податкового кодексу Чехії. Структура податків, що стягуються в Чехії. Фінанси Угорської Республіки. Реформування системи пенсійного забезпечення в Угорщині. Пенсійна реформа в Угорщині у 90-х роках 20 ст. Недоліки і здобутки реформування пенсійної системи Угорщини. Економіка та фінанси Словенії. Деякі результати реформування фінансово-економічних систем постсоціалістичних країн пострадянських країн у 90-х роках 20 ст.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ зп	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Модульний та підсумковий контроль
Змістовий модуль I							
Загальна характеристика фінансових систем зарубіжних країн							
1.	Поняття, класифікація та склад фінансових систем	8	8	4	4		
2.	Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	4	4	2	2		
3.	Податкові системи зарубіжних країн	4	4	2	2		
Разом		16	16	8	8		2
Змістовий модуль II							
Фінансові системи розвинутих країн світу							
4.	Фінансова система Сполучених Штатів Америки	4	4	2	2		
5.	Фінансова система Канади	4	4	2	2		
6.	Фінансова система Японії	4	4	2	2		
7.	Фінансова система КНР	4	4	2	2		
Разом		16	16	8	8		2
Змістовний модуль III							
Фінансові системи Європейського Співтовариства та окремих країн ЄС							
8.	Загальна характеристика фінансової системи Європейського Союзу	8	8	4	4		
9.	Фінансова система Німеччини	4	4	2	2		
10.	Фінансова система Франції	4	4	2	2		
11.	Фінансова система Великої Британії	4	4	2	2		
Разом		20	20	10	10		2
Змістовний модуль IV							
Фінансові системи Скандинавських країн							
12.	Специфіка соціально-економічного розвитку Скандинавських країн	4	4	2	2		
13.	Фінансові системи Швеції та Норвегії	4	4	2	2		
Разом		8	8	4	4		2
Змістовний модуль V							
Фінансові системи окремих постсоціалістичних та соціалістичних країн							
14.	Фінансова система Польщі	4	4	2	2		
15.	Фінансові системи інших постсоціалістичних країн	6	6	4	2		
Разом		10	10	6	4		2
Разом за навчальним планом		150	70	36	34	70	10

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика фінансових систем зарубіжних країн		
1.	Поняття, класифікація та склад фінансових систем	4
2.	Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	2
3.	Податкові системи зарубіжних країн	2
	Разом за 1-й змістовний модуль	8
Змістовний модуль 2. Фінансові системи розвинутих країн світу		
4.	Фінансова система Сполучених Штатів Америки	2
5.	Фінансова система Канади	2
6.	Фінансова система Японії	2
7.	Фінансова система КНР	2
	Разом за 2-й змістовний модуль	8
Змістовний модуль 3. Фінансові системи Європейського Співтовариства та окремих країн ЄС		
8.	Загальна характеристика фінансової системи Європейського Союзу	4
9.	Фінансова система Німеччини	2
10.	Фінансова система Франції	2
11.	Фінансова система Великої Британії	2
	Разом за 3-й змістовний модуль	10
Змістовний модуль 4. Фінансові системи Скандинавських країн		
12.	Специфіка соціально-економічного розвитку Скандинавських країн	2
13.	Фінансові системи Швеції та Норвегії	2
	Разом за 4-й змістовний модуль	4
Змістовний модуль 5. Фінансові системи окремих постсоціалістичних та соціалістичних країн		
14.	Фінансова система Польщі	2
15.	Фінансові системи інших постсоціалістичних країн	2
	Разом за 5-й змістовний модуль	4
	Разом	34

6. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали
Змістовий модуль I Загальна характеристика фінансових систем зарубіжних країн		
Поняття, класифікація та склад фінансових систем. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах. Податкові системи зарубіжних країн	Семінарське заняття, модульний контроль, тестування, ПМК	5
Змістовий модуль II Фінансові системи розвинутих країн світу		
Фінансова система Сполучених Штатів Америки. Фінансова система Канади. Фінансова система Японії. Фінансова система КНР.	Семінарське заняття, модульний контроль, тестування, ПМК	5
Змістовний модуль 3. Фінансові системи Європейського Співтовариства та окремих країн ЄС		
Загальна характеристика фінансової системи Європейського Союзу. Фінансова система Німеччини. Фінансова система Франції. Фінансова система Великої Британії.	Семінарське заняття, модульний контроль, тестування, ПМК	5
Змістовний модуль IV Фінансові системи Скандинавських країн		
Специфіка соціально-економічного розвитку Скандинавських країн. Фінансові системи Швеції та Норвегії.	Семінарське заняття, модульний контроль, тестування, ПМК	5
Змістовний модуль V Фінансові системи окремих постсоціалістичних та соціалістичних країн		
Фінансова система Польщі. Фінансові системи інших постсоціалістичних країн.	Семінарське заняття, модульний контроль, тестування, ПМК	5
Разом 70 год.	Разом: 25 балів	

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується у формі презентації (із супровідними нотатками) у програмі PowerPoint і має сприяти розвитку дослідницько-пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критичного мислення.

Оцінка за індивідуальне завдання виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача з його змістом. Можливий захист завдання у формі усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хвилин).

Максимальна оцінка за індивідуальне завдання складає 30 балів, є обов'язковим компонентом залікової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Критеріями оцінювання індивідуального завдання є:

- володіння технологією пошуку даних за темою завдання – 5 балів.
- рівень розкриття змісту завдання – 10 балів.
- якість подання індивідуального завдання у формі програмного продукту, реферату або презентації – 15 балів.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Характеристика державної політики у сфері фінансів у країнах з розвинутою ринковою економікою.
2. Механізм функціонування державних видатків та особливості мобілізації державних доходів у розвинених країнах.
3. Особливості організації фінансів підприємств у розвинених країнах.
4. Велика депресія 1929–1933 рр. та основні складові нової економічної доктрини США.
5. Структурна побудова фінансової системи США. Федеральний бюджет США: склад, структура доходів і витрат.
6. Фінанси місцевих органів влади та міжбюджетні відносини США.
7. Економічні реформи в Японії, їх основні напрямки та елементи.
8. Державний бюджет Японії: характеристика доходів і витрат.
9. Бюджети місцевих органів влади. Сутність і принципи фінансового вирівнювання.
10. Характеристика соціально-економічної моделі Великобританії. Тенденції та проблеми розвитку фінансової системи Великобританії.
11. Характеристика державного бюджету Великої Британії.
12. Місцеві фінанси Великобританії: стан і структура.
13. Характеристика державного боргу і дефіциту бюджету Великобританії.
14. Особливості англо-американської моделі корпоративного управління.
15. Особливості національної економічної моделі Німеччини. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи Німеччини.
16. Бюджетний устрій і бюджетна система Німеччини. Призначення спеціальних урядових фондів.
17. Місцеві фінанси Німеччини і система фінансового вирівнювання.
18. Характеристика фінансів підприємств і німецька модель корпоративного управління.
19. Характеристика доходів і видатків державного бюджету Франції.
20. Особливості бюджетного процесу Франції.
21. Фінанси місцевих органів влади і фінансове вирівнювання у Франції.
22. Характеристика скандинавської моделі економіки.
23. Особливості бюджетного устрою і бюджетної системи Швеції.
24. Характеристика міжбюджетних відносин Швеції.
25. Економічні та історичні передумови створення Європейського Союзу.
26. Характеристика інституціональної структури ЄС.
27. Організація, структура і динаміка бюджету ЄС.
28. Сучасні проблеми та перспективи розвитку фінансової системи ЄС.
29. Економіко-географічна характеристика та модель економічного розвитку країн Центральної Європи.
30. Економіко-географічна характеристика та модель економічного розвитку постсоціалістичних та соціалістичних країн.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

Разом: ■■■ год., лекції – 36 год., семінарські заняття – 34 год., самостійна робота – ■■■ год., поточний контроль – 10 год.

Тиждень	I-II			III-V				VI-VII				VIII-IX		IX-X	
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4		Змістовний модуль 5	
Назва модулів	Загальна характеристика фінансових систем зарубіжних країн			Фінансові системи розвинутих країн світу				Фінансові системи Європейського співтовариства та окремих країн ЄС				Фінансові системи Скандинавських країн		Фінансові системи окремих постсоціалістичних та соціалістичних країн	
Лекції	4	2	2	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2	4
Теми лекцій	Поняття, класифікація та склад фінансових систем	Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	Податкові системи зарубіжних країн	Фінансова система Сполучених штатів Америки	Фінансова система Канади	Фінансова система Японії	Фінансова система КНР	Загальна характеристика фінансової системи Європейського Союзу	Фінансова система Німеччини	Фінансова система Франції	Фінансова система Великої Британії	Специфіка соціально-економічного розвитку Скандинавських країн	Фінансові системи Швеції та Норвегії	Фінансова система Польщі	Фінансові системи інших постсоціалістичних країн

Семінарські заняття	4	2	2	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2	2
Теми семінарських занять	Поняття, класифікація та склад фінансових систем	Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	Податкові системи зарубіжних країн	Фінансова система Сполучених штатів Америки	Фінансова система Канади	Фінансова система Японії	Фінансова система КНР	Загальна характеристика фінансової системи Європейського Союзу	Фінансова система Німеччини	Фінансова система Франції	Фінансова система Великої Британії	Специфіка соціально-економічного розвитку Скандинавських країн	Фінансові системи Швеції та Норвегії	Фінансова система Польщі	Фінансові системи інших постсоціалістичних країн
Самостійна робота	5 балів			5 балів			5 балів			5 балів			5 балів		
ІНДЗ	30 балів														
Види поточного контролю	Модульна к.р. №1 25 балів			Модульна к.р. № 2 25 балів			Модульна к.р. №3 25 балів			Модульна к.р. №4 25 балів			Модульна к.р. №5 25 балів		
Підсумковий контроль	Залік														

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), семінарські заняття, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, за виконання самостійних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і самостійних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4		Змістовний модуль 5		100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	5	5	2	2	3	3
2	Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4	5	5	2	2	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
4	Робота на семінарських заняттях	5	2	10	2	10	2	10	1	5	1	5
5	Індивідуальне завдання	30			-	-	-	-	-	-	1	30
6	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)			48		48		50		39		70

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Методика розрахунків модульної і семестрової оцінок студента

№ зп	Оцінка студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
1	Максимальна підсумкова модульна оцінка (ММ)		18	18	20	15	29
2	Фактична кількість балів студента за змістовними модулями (приклад) (ФБ)		44	40	46	35	66
3	Максимальна семестрова модульна оцінка (МС)	100					
4	Екзаменаційна рейтингова оцінка (Е)						
5	Підсуїкова модульна оцінка студента $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$		17	15	18	13	27
6	Підсумкова семестрова модульна оцінка $C = \Sigma(\text{ФБ}) / \Sigma(\text{МВ}) * \text{МС}$						90/А
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка $P = C + E$						

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
---	------	--

13. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

14. Рекомендована література

Основна література

1. Виноградня В.М. Особливості функціонування фінансових систем в країнах з ринковою економікою / В. М. Виноградня // Екон. вісн. ун-ту. - 2013. - Вип. 20/1. - С. 199- 205.
2. Державні фінанси : навчальний посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик ; ред. В. Д. Базилевич. – К. : Атіка, 2002. – 368 с.
3. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб. / М.І. Карлін. – К.: Знання, 2011. – 639 с.
4. Погорлецкий А. И. Экономика зарубежных стран: учебник / А. И. Погорлецкий. – СПб : Изд-во Михайлова В. А., 2000. – 492 с.
5. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник / М. І. Карлін ; Міністерство освіти і науки України, Волинський державний університет ім. Лесі Українки. – К. : Кондор, 2009. – 384 с.
6. Фінанси України та сусідніх держав: навчальний посібник / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.
7. Фінансова система : навчальний посібник / Б. А. Карпінський, О. В. Герасименко ; Міністерство освіти і науки України, Львівський державний фінансово-економічний інститут. – К. : ЦНЛ, 2003. – 184 с.
8. Фінансові системи зарубіжних країн: навчальний посібник / Л. О. Миргородська ; Міністерство освіти і науки України, Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського. – К. : ЦНЛ, 2008. – 240 с.

Додаткова література

1. Банк Англії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bankofengland.co.uk/Pages/home.aspx>.
2. Банк Росії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cbr.ru/>.
3. Європейський центральний банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>.
4. Казначейство Великобританії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hm-treasury.gov.uk/>.

5. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
6. Міністерство економіки і фінансів Франції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.economie.gouv.fr/>.
7. Міністерство фінансів США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov/Pages/default.aspx>.
8. Міністерство фінансів Японії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mof.go.jp/english/index.htm>.
9. Федеральна резервна система США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.federalreserve.gov/>.
10. Федеральне міністерство фінансів Німеччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bundesfinanzministerium.de>
11. Центральний банк Німеччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bundesbank.de/Navigation/EN/Home/home_node.html.
12. Центральний банк Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.banque-france.fr/en/home.html>.
13. Центральний банк Швеції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.riksbank.se/en/>.
14. Центральний банк Японії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.boj.or.jp/en/index.htm/>